

GENERALISERA

Denna övning med tillhörande illustration är anpassad till orange nivå.

Syfte

Att öva på att generalisera det vill säga välja stort och tänka bort detaljer.

Plats

Ett detaljrikt område där det är gynnsamt att använda generalisering för att ta sig fram.

Utrustning

Kartor med banor enligt beskrivning för respektive tillfälle, se nedan.

Kontrollmarkeringar

Pennor

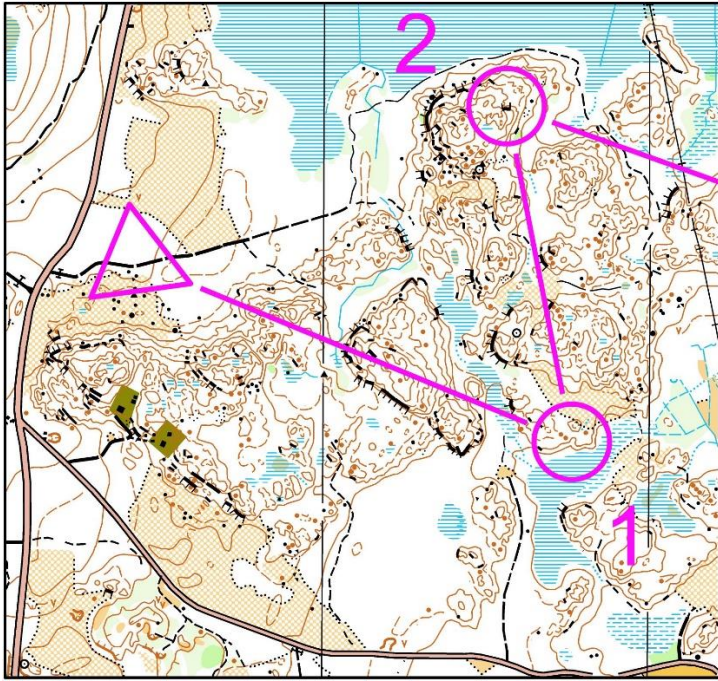
Förberedelser

Övningen beskriver tre separata tillfällen för att öva på momentet generalisering. Förbered genom att hitta tre områden som lämpar sig för att öva momentet.

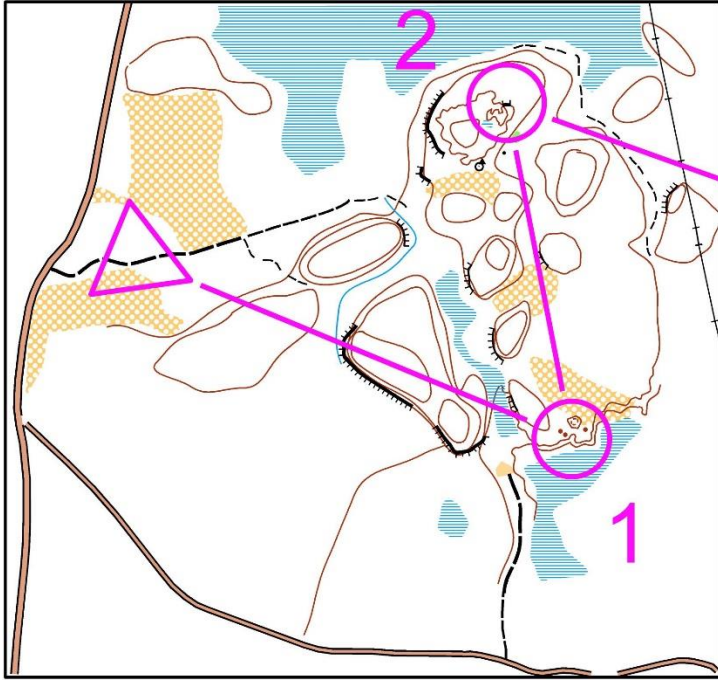
Kriterier för banorna: Banorna består av sträckor som lämpar sig för att generalisera kartan. Blanda korta, medellång och långa sträckor.

Tillfälle 1. Lägg en bana enligt kriterierna ovan, gå sedan in i kartfilen och modifiera så att kartan ger en generaliserad bild istället för den ordinarie detaljrika kartbilden. Tänk på att spara filen med ett annat namn. Skriv ut kartor till deltagarna där den generaliserade kartfilen är bakgrundsbild. Skriv även ut visningsexemplar i form av två förstorade bilder på en av delsträckorna på banan. En med den ordinarie kartan som bakgrund och den andra med den generaliserade kartan som bakgrund.

Figur 1 Bildexempel med ursprungskartan som bakgrund.

Figur 2 Bildexempel med generaliserad karta som bakgrund.

Tillfälle 2. Lägg ett antal slingor från ett bo enligt samma kriterier som ovan. Det behövs ingen modifierad bakgrundsbild. Skriv ut kartor till deltagarna. Skriv även ut ett exemplar vardera till deltagarna med endast banpåtrycket på ett vitt blankt blad. Skriv även ut visningsexemplar i form av två förstorade bilder på en av delsträckorna på banan. Den ena med kartan som bakgrund och den andra med endast banpåtrycket.

Tillfälle 3. Lägg en bana enligt kriterierna ovan.

Häng ut kontrollmarkeringarna.

Genomförande

Förklara syftet med övningen. Det blir allt för tidskrävande att läsa på alla detaljer vilket inte heller behövs. Därför är det viktigt att kunna generalisera det vill säga att läsa på stora terrängföremål och tänka bort detaljer.

Förklara övningen som går ut på att bara läsa på det som behövs för att klara sträckan. Jämför gärna med hur nybörjaren gör som inte känner till alla kartecken och ska springa en bana längs med ledstänger. Nybörjaren lägger inte tid på att läsa av alla detaljer vid sidan av ledstången och skulle inte heller göra det utan tidsförlust även om nybörjaren visste vad alla kartecken betyder. På samma vis bör löparen endast läsa på det som behövs för att klara sträckan, varken mer eller mindre.

Tillfälle 1. Visa de förstorade visningsexemplen av sträckorna som de kommer att genomföra på banan. Visa en generaliserad bild och en bild med alla detaljer för att åskådliggöra skillnaden. Deltagarna får varsin karta med en bana och en karta som är grovt generaliserad. Löparen ska orientera med hjälp av den generaliserade kartan mellan kontrollerna.

Tillfälle 2. Visa de förstorade visningsexemplen av sträckorna som de kommer att genomföra på banan. Visa hur du som tränare generaliserar kartan på den sträckan genom att rita generaliseringen när deltagarna tittar på. Deltagarna får varsin karta med små slingor/banor på en ordinarie karta som inte är generaliserad. Deltagarna får även en blank karta med endast banpåtryck. Innan start ska löparen rita sin egen generaliserade bild av kartan på den karta som endast har banpåtryck. Löparen ska sedan springa en slinga i taget och orientera med hjälp av sin egna generaliserade kartbild.

Tillfälle 3. Slutligen vid tredje tillfället ska löparen genomföra en bana och generalisera kartan enbart i tanken. Innan löparen springer iväg får löparen förklara för tränaren hur löparen tänker sig att generalisera den första sträckan på banan.

Deltagare och ledare reflekterar tillsammans efteråt.

